

Naslov

Odnos nastavnik-učenik

Kratak opis

Efikasna i profesionalna komunikacija između nastavnika i učenika predstavlja mnogo više od pukog međusobnog razgovora.

Ona uključuje: konstantno razvijanje poverenja, posebne veštine slušanja i konverzacije, davanje pravovremenih, konstruktivnih povratnih informacija, svesnost o sopstvenom neverbalnom izražavanju, dobro uspostavljene i iskomunicirane uloge i granice u datom odnosu.

Detaljan opis alata, neophodnog materijala, dodatka

1. Osnove za razvoj odnosa poverenja

1.1. Prihvatanje: dobar nastavnik/mentor prihvata učenika

Kao što je Karl Rodžers (1958) naglasio, empatija znači prihvatanje druge osobe bez osuđivanja. Ona znači stavljanje po strani – makar i privremeno – ličnih vrednosti i verovanja. Nastavnici koji prihvataju - ne osudjuju, niti odbacuju učenike. Dobri nastavnici/mentori prosto „problematične“ crte učenika vide kao izazove koje treba prevazići u naporima da se takvim učenicima pruži smisljena podršku.

1.2. Uzor: Dobar nastavnik/mentor je model neprestanog učenja i transparentan/na je u svojoj potrazi za uvek boljim odgovorima i efikasnijim rešenjima problema. On pokazuje otvorenu spremnost da uči od svojih kolega/inica i drugih ljudi.

1.3. Efikasne interpersonalne veštine za dati kontekst: Dobri nastavnici prepoznaju da se svaki mentorski odnos odvija u jedinstvenom interpersonalnom kontekstu. Oni prilogađavaju svoje ponašanje i komunikaciju individualnim potrebama učenika. Zbog toga i sami moraju posedovati duboko razumevanje svog stila komunikacije i spremnost da objektivno posmatraju ponašanje učenika.

1.4. Posvećenost mentorskoj ulozi: Posvećeni mentori razumeju značaj održavanja mentorstva i da ono zahveta značajnu investiciju vremena i energije.

1.5. Pozitivan stav prema učenicima:

Dobar mentor komunicira sa nadom i optimizmom i posvećen je kontinuiranom unapređivanju svojih veština.

2. Konstruktivan feedback (povratna informacija): uključuje davanje opisnih i vrlo specifičnih informacija koje su fokusirane na promenu ponašanja vašem učeniku.

2.1. Fokusirajte se na opisivanje opaženog ponašanja, bez upotrebe osuđivanja, optužbi ili generalizacije.

2.2. Pravila: Pravovremeno pružite povratne informacije

2.3. Parafrazirajte kada je to moguće, kako biste razjasnili. Naredne rečenice su dobri primeri parafraziranja: _ Ono što sam ja čuo/la da si ti rekao/la..._ Kaži mi na šta misliš kad kažeš..._ Ako sam te dobro razumeo/la..?

3. Veštine slušanja: slušati, znači čuti i razumeti ono što vam je rečeno. NE znači davati savete, dodavati detalje, ili obavezno deliti svoja iskustva.

4. Budite svesni svoje neverbalne komunikacije. Dobro je:

- Ako je telo okrenuto prema sagovorniku
- Ako ostvarujete kontakt očima
- Ako potvrđujete klimanjem glave da pratite šta sagovornika priča
- Ako postavljajte odgovarajuća pitanja, kako biste razjasnili i proširili njihove misli i ideje

5. Konverzacione veštine:

5.1. **Pitanja otvorenog tipa** - pokušajte da koristite pitanja koja počinju sa „kako“ ili „šta“ da biste započeli razgovor kao npr: - Kako si se osećao/la...? – Šta misliš da će se desiti ako...? -Kako vidiš razvoj situacije ukoliko...?

5.2. **Mogućnost korišćenja trenerskog modela: Preporučeno je korišćenje Kognitivnog Treninga.** To je specifična altaka koja je fokusirana na kognitivne procese drugih u ciklusu od 3 koraka (Videti u dodacima)

6. Bitna pravila u komunikaciji između nastavnika i učenika:

6.1. Planirane socijalne interakcije van škole nisu prigodne

6.2. Pojedini vidovi komunikacije mentora (tipa: telefon, elektronska pošta, facebook i sl.) sa učenicima moraju biti razmotreni i odobreni od strane mentorovog nadređenog, kao i od strane učenika i njegovih roditelja/staratelja.

6.3. Ni pod kakvim okolnostima ne treba koristiti: bilo kakav oblik komunikacije seksualne prirode, lascivnu terminologiju i gestove ili privatnu korespondenciju u vezi

sa osećanjima učenika (uključujući i seksualna osećanja). Ako do toga dođe od strane učenika, takav postupak treba obzadržati.

6.4. Povremeno je pri mentorskim sesijama neophodno podsetiti učenika/cu na pravila i granice odnosa.

6.5 Bitno je razvijati komunikaciju koja zadržava profesionalne granice i koja se ne može protumačiti kao lična.

6.6. Za svaku sesiju su neophodni jasni ciljevi. Nedovoljna usmerenost pažnje na ciljeve može biti znak da je mentor postao previše vezan za učenika i u tom slučaju neophodna je intervencija nadređenog.

Uputstvo za korišćenje, oprema

Oprema	Količina
Lista od tri koraka Kognitivnog Treninga	
Lista alata koji mentori koriste u trenerskom metodu	

Nivo težine (lak, srednje težak, napredan)

Napredan

Ključne reči

Korisni odnosi, razvijanje uzajamnog poverenja

Dodatak br.1 za alatku "Odnos nastavnik-učenik"

Oprema za alatku Odnos nastavnik-učenik

3 koraka Kognitivnog Treninga

1. *Savetovanje*: trener pomaže učeniku da odredi fokus svog posmatranja. 4 glavna pitanja u savetovanju su:
 - Koji su tvoji ciljevi?
 - Kako ćeš znati da si postigao/la svoje ciljeve?
 - Koji je tvoj plan?
 - Koje još informacije o svom ponašanju želiš da prikupiš tokom opažanja?
2. *Opažanje* je drugi korak kognitivnog treninga. Trener opaža i beleži samo vidljive akcije i ponašanja.
3. Na samom kraju trener i učenik se sastaju kako bi razmotrili temu opažanja. Trener ne vrši evaluaciju.

Dodatak br. 2. uz alat " Odnos nastavnik-učenik"

Alati koje nastavnici mogu da koriste u „trenerskom“ modelu

Costa i Garmson (1994) su razvili

Alati za posredovanje:

- Tokom planiranja, nastavnici bi trebalo da predvide i pomoć svojim učenicima
- Razjasnite ciljeve lekcije i šta će biti pokazatelji postignuća učenika
- Objasnite povezanost same lekcije sa nastavnim planom
- Planirajte metode nastave
- Predvidite moguće zabune i nejasnoće
- Identifikujte procedure i fokus skupljanja podataka mentora
- Tokom supervizije mentori pomažu članovima tima
- Obratite pažnju učeničke impresije i procene časa i zabeležite ih
- Prilikom analize časa osvrnite se na prikupljene podatke koje održavaju ove impresije i procene
- Uporedite planirane, sa postignutim ciljevima učenja